Cursus Vogelherkenning

Peter Liefbroer

Twee Zeearenden, februari 2025 | Andrea Rietbergen

In de winter van 2023 werd ik lid van Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken. Nummer 4 van het kleurrijke verenigingsblad De Korhaan kreeg ik onmiddellijk toegestuurd. Wat een feest, zo'n mooi vormgegeven blad met artikelen over activiteiten met en voor vogels in de natuur. Op 1 september 2024 ging ik met vervroegd pensioen. Ik wilde mij graag aansluiten bij een van de werkgroepen en ook in het algemeen kennismaken met de vereniging. Van Hugo Vos las ik eerst een gedicht (De Korhaan nummer 4, winter 2023) en later het enthousiaste verslag van de door hem gevolgde kennismakingscursus (De Korhaan nummer 2, zomer 2024). Ik gaf mij op voor de cursus vogelherkenning (volgens mij een betere naam dan Vogelcursus voor Beginners), die gegeven werd in oktober/november 2024 en maart/april 2025.

Cursusprogramma

De eerste lezing is op 1 oktober 2024 en ik weet van Hugo dat het waarschijnlijk druk zal zijn. En inderdaad is de cursus met vijftig deelnemers weer maximaal bezet. Mijn vriendin Kiek en onze vriend Stef zijn ook present. Het is heel leuk dat de groep deelnemers een mix is van mannen en vrouwen. En gelukkig zijn het lang niet alleen gepensioneerden die meedoen. We krijgen een cursusprogramma op papier en natuurlijk ga ik hier niet alles verklappen. Het gaat in het najaar om zes theorieavonden en vier praktijkochtenden. In het voorjaar is er eenzelfde aantal cursusmomenten. Iedere avond zijn er twee sprekers die hun vogelverhalen vertellen. Het zijn mooie verhalen, vaak met eigen belevenissen in de natuur en mooi gepresenteerd met foto's en filmpjes. Wat ons vooral opvalt en aanspreekt is dat iedereen, cursisten en sprekers, zo aardig en 'gewoon' zijn. Het is een heel sociaal gebeuren met volop koffie, thee en fantastische koekjes, iedere avond weer!

Excursies

De informatieavonden zijn top, maar het gaat natuurlijk om vogels kijken in het wild. Een echte vogelaar is bij zonsopgang ter plekke, maar de starttijden bij deze excursies vallen best mee. De meeste deelnemers hebben zelf al een verrekijker, je eigen kijker is toch het lekkerst. En een vogelaar heeft zijn kijker altijd paraat om de nek hangen. Ik heb daarvan eens

Steenuil, februari 2025 | Andrea Rietbergen

Cursisten op excursie, februari 2025 | Andrea Rietbergen

Kleine Bonte Specht, maart 2024 | Andrea Rietbergen

een extreem voorbeeld meegemaakt: een vogelaar had zelfs op het podium, tijdens zijn presentatie, zijn kijker nog om. Voor mensen die geen kijker hebben, is er tijdens de excursies altijd één te leen. Om het niet te massaal te maken worden tijdens de excursies vier groepen gevormd. De vereniging beschikt naast extra kijkers ook over telescopen. Die zijn wel nodig om de vogels in de verte tot in de kleinere details te kunnen bekijken. Lekkere warme en regendichte kleding is zeker noodzakelijk. Koffie en koek moest je zelf meenemen. Komisch was dat wij de koffie en koek de eerste keer vergeten waren mee te nemen. We waren gewoon te veel verwend.

Waarnemingen

Natuurlijk kan het niet altijd spectaculair zijn, maar voor mij geldt dat er bij iedere excursie naast de gewone soorten steeds een bijzondere waarneming moet zijn. Dat is de waarneming die de excursie echt geslaagd maakt. Net zoals in een echte goede film er altijd iemand met een bijl achter een deur staat. Het is maar een enkele keer dat dat niet lukte en meestal was het druilerige weer dan de spelbreker.

Bijzonder leuk was dat bij aanvang van de theorieavonden steeds een lijst te zien was met de vogelsoorten die we tijdens de laatste excursie zagen. Andrea Rietbergen maakte bij bijna iedere excursie de mooiste foto's met haar camera met grote telelens. Die foto's kwamen dan voorbij na de soortenlijst, een prachtige en herkenbare presentatie na onze wekelijkse uitstapjes. Op het moment van schrijven van dit artikel zijn we zes keer op excursie geweest. Viermaal in het najaar, één extra ingelaste winterexcursie en eenmaal in het voorjaar. Hoogtepunten waren voor mij: de Bosuil rustend in een hol in zijn boom, de jagende Sperwer boven het weiland met lijsterachtigen, de IJsvogel rustend en in pijlsnelle vlucht, de Pijlstaarteenden in de verte, de foeragerende Lepelaars en de Valk, die een Smelleken bleek te zijn, de Zeearenden met hun enorme lijven, vleugels en snavels, de Watersnippen en Waterral langs de rand van het riet, het geluid van de Zwarte Specht en de zebratekening van de Kleine Bonte Specht.

Werkgroepen

De Vogelwerkgroep heeft tien subgroepen, die zich bezighouden met onderzoek en

Op excursie, maart 2025 | Andrea Rietbergen

bescherming. In dit blad is daar steeds veel over te lezen. Er is uiteraard aandacht voor alle werkgroepen tijdens de cursus. Het is niet zo dat iedere werkgroep zich presenteert. Dat is iets wat ik eigenlijk wel had verwacht. De keer dat een werkgroep, de IJsvogelwerkgroep Gooi en Vechtstreek, zich wel presenteerde was ik zeer enthousiast. Jelle Harder is een uitstekende verteller en maakte zijn presentatie levendig door het heel praktisch te maken. Ik heb mij aangesloten bij zijn werkgroep en monitor het komende seizoen ijsvogelwanden in het Gooi en ook in mijn eigen woonplaats Purmerend. Een andere werkgroep die mij erg aanspreekt, is die van de nestkastonderzoekers. Met Matthijs Bakker mag ik dit jaar meelopen in Landgoed Oud-Naarden en mag ik dit voorjaar samen met hem de inhoud van de nestkasten bekijken.
Hopelijk heb ik bestaande en nieuwe leden van Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken enthousiast gemaakt voor de cursus vogelherkenning. Het artikel is ook bedoeld als een groot compliment voor Andrea, Bertus, Eddy, Guus, Karen, Marissa, Mieke, Olivier, Paul en Wobbe, die deze cursus met zoveel enthousiasme verzorgen. Samen met mijn medecursisten heb ik enorm genoten van zowel de theorieavonden als de excursies. Ik hoop nog jarenlang plezier te beleven in de natuur en mijn kleine bijdrage te leveren aan het in stand houden en het bevorderen van die natuur.

Watersnip, februari 2025 | Andrea Rietbergen